Big Day voorjaar 2008

10 Mei 2008 was het weer zover, de regionale voorjaars Big Day stond op het programma. Twee teams maakten dit jaar hun opwacht voor een competitie met als inzet het zien van zoveel mogelijk soorten op één dag binnen de regionale grenzen van Zuid-Kennemerland. Hieronder een sfeerverslag vanuit beide oogpunten.

Team 1

Nog enigszins slaperig, maar desondanks al scherp en alert fiets ik tussen de Luilakgangers door naar ons beginpunt. Ons team heeft gekozen voor verandering: we beginnen half vijf Bleek en Berg in plaats van vijf uur Koevlak. Ik fiets langs de Haarlemse Koepel. Een Zwarte Roodstaart zingt in het licht van de lantaarns. Een soort die ons team al jaren weet te missen. "Zou het een voorteken zijn? Goed of slecht?" flitst er door me heen. Even speel ik met het idee om Amon, Jesse en Roy te bellen om naar de gevangenis te komen, want je kunt de soort maar beter alvast binnen hebben.
Enfin, twintig minuten later rijd ik richting het eerste lachsalvo van de overige leden van team L.O.L. Houtsnippen en Bosuilen, o.a. bedelende

jongen, zorgen voor de traditionele eerste strepen op onze lijst. We hopen op Ransuil. De mannen van de Sound Approach hebben onlangs een nest gelocaliseerd; "ergens in een klein plukje dennen, tien meter voorbij de splitsing". We slaan af, lopen twintig meter en zien even verderop de silhouetten van wat dennen tegen de schemerige lucht afsteken. We besluiten hier te wachten op het ontwaken van het duin. We doden de tijd met het beantwoorden van de belangrijke Big-Dayvraag wie het minst geslapen heeft. Onze debutant wint: bang om zich te verslapen heeft Jesse na het stappen een dvd-tje gekeken om wakker te blijven. De zwaar verkouden Amon verliest met 5 uur slaap. Met een handvol tabletten tegen de hoofdpijn en een beker water wint hij wel de prijs voor het origineelste ontbijt. Het wordt tijd voor serieuze zaken... En jawel, die dienen zich al snel aan. Gekraak kondigt de komst aan van het ander team, dat altijd om 4 uur bij Bleek en Berg begint. Ze lijken nog niet echt wakker en verdwijnen na de noodzakelijke beleefdheden richting Brederodeberg. Voordat de zon op is keren ze al op hun schreden terug. De berg is aan ons. Zwarte Mees en Fluiter zijn nu wel wakker en laten zich uitbundig horen. Het is inmiddels licht genoeg om op zoek te gaan naar het nest van de Ransuil. Uit allerlei hoeken en standen bekijken we de dennen. Niets. Tot we iets terug lopen en hoog in een boom een nest ontdekken. Door de telescoop kunnen we de oorpluimen net boven de nestrand zien uitsteken. We wijzen de inventarisanten van het gebied op het nest. Jesse sturen we later nog achter ze aan. Of ze de plek niet aan onverlaten willen doorgeven. Ze begrijpen de hint.

Speculerend over de vraag of het andere team de Ransuil weet te vinden horen we een paar keer een barmsijs roepen. Opgetogen over deze meevallers verspreiden we ons, maar we houden oogcontact. Bij een stelletje Glanskoppen komen we weer bij elkaar. Amon ziet een Kleine Bonte het pad overvliegen. Wij vinden niets. Met een takje roffelt Roy op zijn statief een uitdaging naar de spechtjes. Het lachen vergaat ons als er een mannetje verbaasd op een dwarstak boven ons landt. De buit is binnen. We kunnen de fietsen ophalen en willen dan snel naar zee. Met de al dagen zwakke oostenwind is de trek naar verwachting magertjes én vroeg afgelopen. Onderweg naar de kust pikken we en passant zingende duinvogels mee. Tevergeefse stops voor Boomleeuwerik leveren een langs vliegende Zomertortel op. Kan je op een Big Day ook maar beter alvast binnen hebben. Verschillende lastige soorten die we normaal met veel moeite of helemaal niet 'doen' prijken al op de lijst.

Met een goed gevoel rijden we dan ook langs het Vogelmeer en Parnassia naar de Kattendel om daar over zee te kijken. Een Smelleken jakkert langs als we de strandopgang beklimmen. Onzichtbaar voor het ander team dat er al zit. Om ongestoord over zee te kijken besluiten we ons geluk toch bij Parnassia te beproeven. Balorig overwegen we even om het hek met een kettingslot af te sluiten. Langs de zeereep terug fietsend horen we nu niet alleen ter hoogte van de vinkenbaan Kwartels

roepen. We posteren ons bij Parnassia. Een foeragerende Bruinvis met een wolk meeuwen erboven is een leuk begin, maar we constateren al snel dat de trek inderdaad magertjes is. Amon en ik zijn niet ontevreden. Er is niets zo frustrerend als goede (ongetelde...) zeetrek op een Big Day. Vandaag is het sprokkelen. Eén groepje of een individu telt echter ook en vergroot de kans dat de tegenstanders de soort missen. Zo missen wij Eider en Middelste Zaagbek en zijn we te laat aan zee voor Bontbekjes. Ons team ziet wel twee Jannen, Rosse Grutto, Bontjes en Dwergmeeuw. Na jaren als enige Big-Dayteam zonder Noordse Sterns zien we vandaag wel drie groepjes. Boven land is het stil. Het ander team belt om door te geven dat er drie Witvleugelsterns naar zuid vliegen. Vreemd genoeg reageren we hier tamelijk onverschillig op en slagen er dan ook niet om de vogels op te pikken. Even later is het onze beurt om te bellen. Dichtbij vliegen zes Bontjes en een Morinel in zomerkleed naar noord. Het andere team ziet zes Drieteentjes en hun tweede Goudplevier van de dag. Even later zien ze ons opbreken. Wij verkassen naar de telpost. Uitgerekend vandaag zwijgt de Zwarte Roodstaart die er al enige weken rondhangt. Onze psychologische zet om het ander team, gerustgesteld door ons vertrek, te verleiden om met zeetrek te stoppen werkt averechts. In plaats van de gehoopte extra soorten langs de telpost zien we pas bij onze volgende ontmoeting met onze opponenten een nieuwe. Een Havik bij het Vogelmeer. Het Paapje van het ander team missen we. Zij blijven bij het Vogelmeer. Wij gaan naar het Spinnekoppenvlak. Een zingend Goudhaantje en een Grauwe Vlieg bij de waterwinweg maken de lijst duinsoorten bijna compleet. Algemene soorten als Groene Specht, Boomleeuwerik, Kuifmees en Staartmees ontbreken nog. Met luisterstops bij ieder geschikt plekje voor deze soorten rijden we naar IJmuiden. Om te voorkomen dat Jesse in slaap sukkelt sturen we hem een paar keer in galop door geschikte boomleeuwerikvalleitjes. De frikandel speciaal in IJmuiden blijkt later een betere remedie.
Bij het Kennemermeer geen spoor van Baardmannetje en Blauwborst. Onverwacht is een Zomertaling die langs de oever foerageert. Evenals twee roepende, hoog overvliegende Zwartkopmeeuwen. Misschien dezelfde die we 's ochtends bij Parnassia zagen? Een Zilverplevier op de pier is wel nieuw. Evenals Regenwulp en Steenloper die we pas op de terugweg in het gezelschap van de plevier zien. Bij de punt is het druk. Dagjesmensen, vissers en ons team verdringen elkaar voor het beste uitzicht. Wij nemen genoegen met een plekje in de schaduw. Boven zee is het stil. Een Kanoet in gezelschap van twee Rosse Grutto's verdwijnt te snel uit zicht om op de lijst te komen. Daarna is het weer stil. Een vrolijk doordrinkende visser zorgt voor afleiding door ons deelgenoot te maken van zijn vogelkennis. Als we er genoeg van hebben nemen we afscheid. Een scan van IJbunker en Forteiland levert geen glimp op van onze vertrouwde Geelpootmeeuw. Het andere team hebben we sinds het Vogelmeer ook niet meer gezien. Zijn ze nog aan het zweten voor Boomleeuwerik, Zwarte Mees en dergelijke?

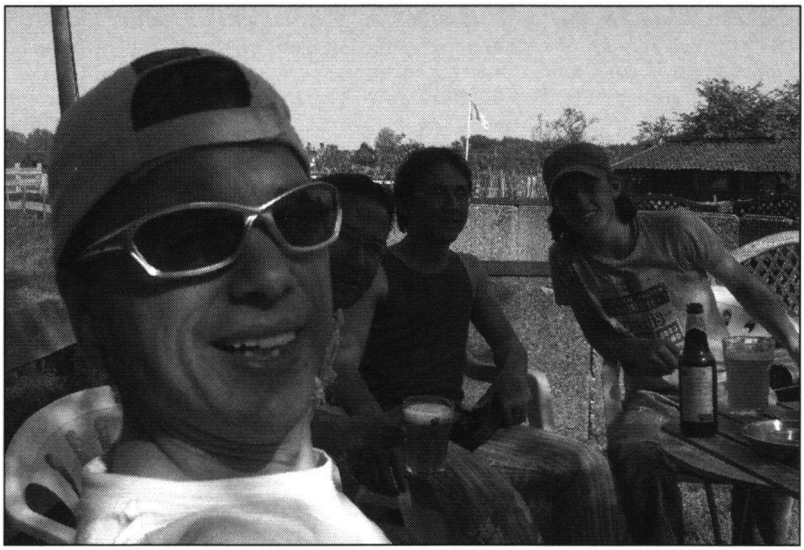

Team 1 was zelfverzekerd en zat al vroeg aan het bier. V.l.n.r. Amon Gouw, Roy Slaterus, Steve Geelhoed en Jesse Zwart. Amon Gouw.

We verlaten IJmuiden en fietsen door de duinen naar de polder. Bij het eerste dennenbos dat we tegenkomen, horen we nu wel een Kuifmees. Van Groene Specht, Boomleeuwerik en Staartmees is ook nu geen spoor te bekennen. We sluiten de duinen af met een evaluatie op het terras bij ingang Duin en Kruidberg. Uiteraard informeren we Jesse over het historische karakter van de plek. Hier zat het ander team op dé Big Day bedremmeld naar hun kopjes koffie (en één kopje thee) te staren, terwijl wij naar een Visarend vrijwel boven hen keken. Nu zien we er Huiszwaluwen. Soort nummer 111. We constateren dat we met wat geluk tot 130 soorten kunnen komen. De afspraak dat we nog naar de Ooievaars van De Glip fietsen als we er 130 hebben, is snel gemaakt. Roy fietst nog mee tot de Gruijters, waar we onze tegenstanders –inmiddels aangegroeid tot een half dozijn- weer eens tegen het lijf lopen. Hun Big Day verloopt niet goed. Tsja, dat zeggen ze ondanks al hun overwinningen al jaren. Om hun moreel wat op te krikken gaan we iets verderop aan de verkeerde kant van het hek staan, waardoor we de Watersnip missen die zij wel zien. Zij verkeren bovendien in de veronderstelling dat we de Zwarte Ruiter over het hoofd hebben gezien. Snor en Blauwborst zwijgen vandaag. We nemen afscheid van Roy. Hij moet naar een etentje. Wij naar De 2 punten. Het ander team fietst in een lang gerekt lint langs, op weg naar de Noordse Kwik van de Houtrak. Wij kijken ze meewarig na. En weerstaan de verleiding om de maaltijd af te sluiten

met een ijsje. Uiteindelijk kiezen ook wij voor de kwik. Wie heeft het idee dat wij niet fanatiek zijn toch de wereld in geholpen? Smient, Ringmus, Noordse Kwik en Veldleeuwerik scoren we eenvoudig. Ons tweede Smelleken vliegt over richting ander team. Zij hebben alleen oog voor de kwikken op de akker. Een weg schietende valk lijkt een rode gloed op de onderzijde te hebben. We vinden de vogel helaas niet terug... Via de KPN-Slechtvalk, Oeverland de Liede en de Vijfhuizerzandput karren we naar de Geniedijk. De Groene Specht zit er inderdaad, maar verdwijnt voor we hem kunnen bijschrijven. Verderop langs de dijk parkeren we de fietsen weer om het beest rechts van ons alsnog in beeld te krijgen. Links vliegt een IJsvogel weg, de woonwijk in, geluidloos én aan het oog onttrokken door het ene boompje langs de sloot. We checken de oevers voor de zekerheid goed. Perfect getimed stuurt Hans een sms-je: "Roodpootvalk onv man NO VBP!". Balen, zij hebben net een goede soort, terwijl wij er twee laten glippen. Het is nog steeds licht dus we fietsen nog wat rond voor we weer naar het noorden gaan. In de Poelpolder roepen Staartmezen. Eindelijk!

Op weg naar de Snor (en Blauwborst) in de Heksloot luisteren we nog even bij De Koepel. Misschien zingt de roodstaart nog. Twee jongens op scooters rijden langs, parkeren naast ons en overstemmen het verkeerslawaai met de kreet "Ramon!!". Achter een gevangenisraampje wordt een silhouet zichtbaar, dat terug begint te schreeuwen. Wij begrijpen er niets van, maar de jongens naast ons antwoorden dat ze terugkomen met Kevin en scheuren weg. Ramon probeert ons ook nog tevergeefs wat duidelijk te maken. Wij zien er vanaf hem om informatie over de Zwaro te vragen en vervolgen onze weg. We verzekeren Jesse dat we ons niet hoeven te haasten. Het ander team arriveert toch altijd als laatste, zo rond het derde rondje, in de kroeg. Vlak bij de Snor fietsen ze in tegenovergestelde richting voorbij. Op zoek naar een Patrijs in de Waarderpolder veronderstellen we. Wij ontfermen ons inde Heksloot over de laatste nootjes en taaien af als we geen Snor horen. Een telefoontje van Hans leidt tot wederzijdse verbazing. Bij ons dat ze al op het terras zitten, bij hen dat we geen Snor hebben gehoord. Toen zij er stonden zong het beestje continu, vertellen ze in de stad. Anekdotes volgen over en weer. Tussendoor probeer ik onze score in één keer goed te tellen. Dat duurt even, maar met 128 soorten hebben we er twee meer dan onze tegenstanders. Onbewust verwachtten we dit misschien al, want later beseffen we dat we wel heel erg onverschillig reageerden op de overwinning. Misschien waren we ook wel gewoon moe. De nazit is na de uitslag in ieder geval snel afgelopen. Voor middernacht ben ik al thuis. Binnen een etmaal een gewonnen Big Day en drie terrasjes rijker. Een unicum.

Steve Geelhoed

Team 2: het "Challengers Team"

Terwijl de "Luilak-gangers" nog druk in de weer zijn met het bekladden van auto's en etalageruiten, spoed ik mij zaterdag 10 mei van dit jaar om 3.30 uur op mijn fiets naar de afgesproken startlocatie van het "Challengers Team" voor de Big Day 2008.
De weersverwachting is uitstekend voor vandaag, wellicht iets te warm, en de (vogel-)verwachtingen zijn hoog gespannen met reeds een hele week mooi weer en oostelijke winden achter de rug. Aan de andere kant zou het ook zo kunnen zijn dat het merendeel van de trekvogels reeds door is naar het noorden als gevolg van dit mooie weer!? Afwachten dus maar en genieten van een heerlijke dag in de natuur in onze regio met een aantal vogelvrienden en kijken wat deze dag in petto heeft.

Bij de ingang Bleek en Berg tref ik al snel mijn mede-teamgenoten Hans Groot, Pieter Thomas en Nico Rensen aan. Voldoende teamleden om de Bosuil als eerste soort van vandaag op de lijst te krijgen. Al snel voegt het laatste teamlid, Ferdy Hieselaar, zich bij ons en is het Challengers Team gereed voor de grote dag!
Ook onze concurrenten verzamelen zich blijkbaar weer bij deze ingang gezien het passeren van Amon Gouw, Jesse Zwart en Roy Slaterus. Op hun laatste teamlid Steve Geelhoed wachten we maar niet meer en klokslag 4.30 uur beginnen we aan onze tocht door het Nationale Park. Houtsnip, Dodaars, Gekraagde Roodstaart en Nachtegaal komen al snel op onze lijst en bij het ochtendkrieken doen we goede zaken aan de 1e Dwarsweg in Duin en Kruidberg met een zingende Fluiter, Appelvink en de, in deze tijd van het jaar, altijd lastige Boomklever.

We besluiten snel naar de kust te gaan omdat, de zeetrek de afgelopen dagen zich vooral in het eerste uur afspeelde. We kiezen voor de duinopgang Kattendel om wellicht ook nog wat landtrek over het duin mee te pikken. Een groep Brandganzen vliegt langs als wij ons installeren voor een paar uurtjes turen over zee. Een adult man Middelste Zaagbek is druk aan het foerageren in de branding, terwijl we de eerste zeevogels langs zien trekken. Ook het strand levert grappige soorten op zoals een Dodaars (!) in een klein plasje, een Oeverloper en een 2e kj Zwartkopmeeuw. De steltjes laten het afweten en "simpele" soorten zoals Kanoet, Rosse Grutto, Regenwulp en Zilverplevier laten zich niet zien. Wel ontdekt Pieter 3 adult zomer Witvleugelsterns die ver op zee naar het zuiden vliegen. Een zeldzame soort in onze regio, dus volgens goed BD-gebruik, bellen we het andere team. Zij hebben inmiddels post gevat bij Parnassia en doen verwoede pogingen de sterns nog in beeld te krijgen, wat hen helaas niet lukte. Even later worden wij gebeld: "Een Morinel door de branding naar noord!". Gespannen speuren vijf paar geoefende ogen de branding af en vrijwel onmiddellijk komt een plevier in beeld, die door de branding naar noord vliegt. Al snel zien we dat dit een adult

zomer Goudplevier betreft dus we laten de vogel snel "schieten" en richten onze blikken opnieuw op de branding. Geen vogel meer te bespeuren en wij vragen ons af wat het andere team gezien heeft; "theorie van de 2 vogels!?" Het raadsel zal wel nooit opgelost worden en "helaas" was een Goudplevier reeds eerder bij ons langs gevlogen, dus ook geen aanvulling van de daglijst.
Ondanks het gemis van een aantal belangrijke zeevogels besluiten we rond 9 uur de zee toch maar los te laten, want we hebben nog de nodige soorten op te rollen in het duin. Een roepende Kwartel nabij de Vinkenbaan is een opmerkelijke nieuwkomer op de Big Day lijst van de laatste jaren. En een mooie man Paap in een topje is ook een zeer welkome gast op onze lijst van vandaag.
Het Vogelmeer levert niet echt veel spectaculairs op. De gebruikelijke soorten worden opgetekend en echte roofvogel- en landtrek is niet te bespeuren. Door naar Duin en Kruidberg voor de IJseend die in de voorafgaande dagen nog was gezien op het Duinmeer. Zo blijkt enige voorbereiding zijn vruchten af te werpen, want een mooie zomerkleed vrouw laat zich prima bewonderen. Ook de Boomleeuwerik vinden we op de "afgesproken plek". De Goudvink laat helaas verstek gaan.
Nog snel de laatste vogels in de binnenduinrand en dan door naar de polder. De Kleine Bonte Specht laat zich al meteen horen bij aankomst en ook lukt het Hans en mij om een zingende Zwarte Mees te ontwaren in de middagdrukte op de fietspaden. Helaas is dit niet genoeg om de soort bij te schrijven op de lijst omdat minimaal 3 teamleden een soort moeten hebben vastgesteld.

Na een korte tussenstop en versnapering komen wij rond 16 uur aan in het poldergebied. Allereerst de Heksloot en de Gruijters. De afgelopen dagen bevond zich een recordaantal Temmincks Strandlopers op het "landje" en gelukkig was er vanmiddag ook nog een groep van 12 exemplaren te bewonderen.
Het andere team voegt zich hier bij ons en de eerste schermutselingen over Morinellen en andere wel/niet geziene soorten kunnen plaats vinden. Een opvliegende Watersnip pikken wij op als het andere team het stalen ros weer bestijgt. De "2 Punten" lonkt na een inspannende dag. Wij besluiten nog een poging te wagen voor een IJsvogel bij het fort en dit lukt wonderwel binnen de minuut.
Tevreden vervolgen wij onze weg richting de Houtrak en stellen het diner nog even uit. Matkop en Wielewaal willen niet meewerken in het Westhoffbos. Smient, Noordse Kwik, Veldleeuwerik en Bruine Kiekendief doen dit gelukkig wel in de Houtrakkerbeemden en Inlaagpolder.
Ook voor ons nu een verdiende tussenstop bij de friettent in Spaarndam voordat we aan onze eindspurt gaan beginnen. Het vorige team heeft blijkbaar goede instructies aan de frietbakkers gegeven want deze dame en heer krijgen het voor elkaar om ons een half uur te laten wachten op onze bestelling!

Met een kleine vertraging vervolgen wij onze weg naar de Spaarnwouderplas. Niets nieuws onder de zon en we rijden snel door richting de KPN-toren, want dit jaar is het toch wel heel gemakkelijk om Slechtvalk op de lijst te krijgen! Een valkje vliegt rechts van ons. Boom- en Torenvalk zijn reeds in de knip, dus allereerst krijgt het valkje weinig aandacht. Ten onrechte blijkt als we toch maar even stoppen en onze kijkers richten op de langs vliegende roofvogel: "Roodpootvalk" schreeuwen we in koor. Nog even goed kijken en dan kunnen we er ook een geslacht en leeftijd op plakken, namelijk een 2e kj man. De vogel vliegt al jagend door naar het NO en verdwijnt al snel uit ons blikveld. Toch een leuke opsteker aan het einde van een heerlijke vogeldag!
Nu nog even de laatste soorten en dan onderuit achter een verfrissend biertje. Slechtvalk conform verwachting nabij de nestkast, Zwarte Roodstaart aan het Spaarne en tenslotte de reeds bekende Snor in de Heksloot. Ferdy, onze boekhouder, turft deze laatste aanvullingen en komt tot een respectabel aantal van 126 vogelsoorten gezien door 3 of meer teamleden.
Wij verlaten in de schemer de Heksloot en fietsen richting Haarlem Centrum. Onze collega's fietsen de andere kant op want zij willen de Snor ook nog even aan de lijst toevoegen. Echter de Snor vindt het blijkbaar voldoende deze avond en houdt zijn snavel stijf op elkaar!

Genietend van een heerlijk avondtemperatuurtje worden buiten op het terras de overeenkomsten en verschillen van beide teams uitgewisseld. En wederom blijken de verschillen toch opmerkelijk op een dergelijke dag. Uiteindelijk zijn er vandaag door beide teams gezamenlijk meer dan 140 soorten vastgesteld in onze regio!
Met 128 soorten was het andere team net iets verder gekomen dan wij. Gefeliciteerd en op naar de najaars-Big Day!

Han Buckx